

Vozili smo se s kočijami, drsali na bajerju

Ko se je rodila Josefina Jenko, se je pisalo leto 1883. Tedaj so po ljubljanskih tlakovanih ulicah pekotali še fljakarji, se sprehajale lične gospodične v klobukih, ob Sv. Frančišknu pa so prosjačili berači. Bežigrad in Šiška sta štela k podeželju, samo mesto pa je bilo majhno in razdeljeno na bogat, srednji in revni sloj.

»Saj ni, da bi primerjal današnjo Ljubljano z Ljubljano moje mladosti«, je zamahnila z roko stoletnica v domu upokojencev na Poljanski cesti, se malce nasmehnila in se potopila v davne spomine.

»Nisem preveč zgovorna, morali bi najti kako drugo«, se je opravičila in takoj nato dodala, da bi to najbrž bilo zelo težko, ker stoletje dočaka le redkokdo. Njej je to bilo dano, četudi se je malo pritožila zaradi nog. Pred dvema letoma je hudo padla, si zlomila kolk in od tedaj ji noge ne služijo več. Sicer pa je zdrava, z izrednim spominom.

Povedala je, da je obiskovala vadnico – tako so rekli slovenski osnovni šoli – kasneje pa zasebni inštitut za dekleta.

»Profesor Oražen nas je učil zemljepis, Mahler je predaval o živalstvu, ampak Veznerjeva je bila pa glavna in je vsem dajala vetra«, se je spominjala, kakor da bi se to dogajalo pred kakim desetletjem, kakor da bi ti bili še živi.

Bila je hčer sodnika, pri osemnajstih pa se je omožila s kirurgom Jenkom. Kot deklet se je ukvarjala s športom. Hodila je drsat na tivolski bajer, igrala je tenis in vse to v dolgi obleki. Oblačila pa se je v enem od »finih« salonov v Križevniški ulici.

Počitnice je večkrat preživljala pri Tavčarjevih na Visokem, s katerimi so bili prijatelji in tudi v sorodu. Pisatelja je omenila, ko smo bezali vanjo, naj kaj pove o potresu.

»Oh, meni je bilo takrat 14 let in se spominam, kako je k meni pritekla služkinja in me za kite vlekla iz postelje. Vse naokrog je vladala strašna zmešnjava in dan smo prebili v vrtni uti, kamor so kmalu prišli Tavčarjevi pogledat, če je z nami vse v redu. Stanovali smo v Dalmatinski, je opisala tisti strašni dan, ko so se zamajala tla pod Ljubljano.

– Kam ste hodili na lepše?

»K prijateljem. Na kosilo so nas večkrat povabili Knezovi, lastniki gostilne Pri kamniti mizi. Veliko nam je pomenilo tudi gledališče. Ko je bil papa še živ, smo imeli parter v gledališču, potem pa je bila naša ena od lož.«

Zanimivo je, da jim je mleko nosil velik kmet z Vodnikove ceste.

»Ta je imel deset otrok in moj mož ga je med prvo svetovno vojno vzel za bolničarja v bolnišnico in ga tako rešil pred fronto«, se je spomnila.

– Kje so se začele njive?

»Takoj za starim pokopališčem.« To pa je bilo na današnjem Gospodarskem razstavišču.

Počasi se je utrudila. Za njo je bila slovesnost v domu, ko ji je pel pevski zbor in je prejela številne čestitke. Med drugim, ji je prišla čestitat tudi Ljuba Dovgan, podpredsednica naše občine. Od njenih je bila prisotna le hči, sicer pa ima še dva vnuka in dva pravnuka.

A. ADAMIČ

Za stoti rojstni dan je Josefina Jenko prišla čestitat tudi podpredsednica naše občinske skupščine Ljuba Dovgan.

Novice Stare Ljubljane – KK SZDL je izdala izredno številko glasila Novice Stare Ljubljane. V lepo oblikovanem glasilu so posnetki prispevkov o tej krajevni skupnosti, ki so izšli v sredstvih javnega obveščanja od obiska v pobrateni KS Adlešiči do zaključka vaje NNNP Golovec 83. Glasilo ima 16 strani A-4 formata in je prav gotovo dragocen dokument.

Golovec 83 – Ko so ocenjevali potek vaje v svoji krajevni skupnosti, so našli več ugodnih sestavin vaje, pa tudi nekaj takih, s katerimi niso povsem zadovoljni. Nadvse zadovoljni so z udeležbo pripadnikov enot civilne zaščite (82 odstotkov) in narodne zaščite (90 odstotkov). Motili pa so jih prekratki roki za potek vaje, prevelika programska natrpanost in prehiteno dejavnost. Tudi s postavitvijo prikaza na Osoje niso zadovoljni, saj mu ni prisostvovalo

KS Stara Ljubljana

toliko strokovnih in družbenopolitičnih delavcev ter občanov, kot bi zaslužili. Menijo tudi, da bi morali zaradi prenaseljenosti krajevne skupnosti imeti za primere naravnih nesreč tudi določene prostore za prebivanje na ozemlju drugih krajevnih skupnosti, n. pr. v krajevni skupnosti Prule.

Stari trg 16 – Stanovalci in predstavniki poslovnih prostorov so se 26. oktobra zbrali na zboru stanovalcev in ustanovili skupnost stanovalcev. Za predsednico so izvolili Ano Jalovec. Novi hišni svet bo vodil Oto Opravič, samoupravno kontrolo pa Srečo Brzin. Razumljivo je, da bo dobila skupnost stanovalcev svoj žig, dogovorili pa so se tudi, da bodo obnovili pogodbo o finančnem poslovanju s Staninvestom.

Soglasje – Janezu Robidi z Gornjega trga 10 so dali mnenje, naj mu stanovanjska skupnost izda ustrezno soglasje za adaptacijo stanovanja v hiši Gradišče 6 v Ljubljani. Prosilec živi v slabih stanovanjskih razmerah.

Novo vodstvo – Na programsko-voliilni konferenci se je 25. oktobra zbrala KK SZDL. Temeljito so pretehtali svoje delo med letoma 1979 in 1983, sprejeli predlog programskih usmeritev ter izvolili novo vodstvo. Trinajstčlansko predsedstvo bo vodil Andrej Baloh (1950), nadzorni odbor Živka Fatur (1923), koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja Vladimir Verhek (1923), koordinacijski odbor za SLO in DS pa Jaka Rozman (1927). Za predsednika terenskega odbora 23. voliilne enote so izvolili Karola Novaka (1908), za predsednico 24. voliilne enote pa Nado Šefic (1948).

Za 80 dinarjev zdravja

Z mrazom pride običajno tudi gripa. Najraje nas obiskuje predvsem v zimskih mesecih od decembra do marca. Tedaj večino časa preživljamo v zaprtih prostorih, zato smo manj odporni in dojemljivejši za razna obolenja.

Medicina se ni našla učinkovitega zdravila proti gripi. Zdravniki zato priporočajo cepljenje, zlasti starejšim, bolehnim občanom in otrokom od sedmega leta naprej. Novembra bodo zdravstveni domovi že imeli letošnje cepivo, ki pa je drugačno od lanskega.

Lansko zimo, zlasti januarja, smo v Sloveniji zabeležili epidemijo gripe, za katero je zbolelo 65.000 ljudi. Tudi letos pričakujejo večje število obolenj, ker prihaja k nam nov virus A 2, imenovan tudi filipinski, kjer so ga odkrili. Svetovna zdravstvena organizacija spremlja pohod bolezni po svetu in je že opozorila naše zdravstvene organizacije, da je virus A 2 že na delu in da bo kmalu tudi pri nas. Priporočila je kombinirano cepivo iz virusov A 2, A 1 in B. Novi virus se je prvič pojavil pri nas januarja letos in mu lansko cepivo ni bilo povsem kos, medtem ko mu bo letošnje le kljubovalo.

Zdravniki trdijo, da je gripa hujše obolenje, ki ga ne smemo podcenjevati in jo prebolevati stoje. Lahko si nakoplujemo različne, tudi usodne komplikacije, ki jih je potem težko zdraviti. Lahko pride do vnetja možganov. Ne pozabimo, da je nekdanje pomrlo na milijone ljudi prav zavoljo gripe. Leta 1918 je ta bolezen pokosila nič manj kot 20 milijonov ljudi, zlasti v Angliji pa tudi pri nas. Rekli so ji španska bolezen.

Naj opozorimo še to, da se gripa prenaša kapljično. To pomeni, da gripoznik lahko samo kihne in okuži vse v prostoru okrog sebe. Zato je priporočljivo, da ostane doma, obišče zdravnika in preleži dva, tri dni. Še o znakih gripe: slabo počutje, siljenje na bruhanje, bolečine po vsem telesu in visoka temperatura. Zdravila, razen čajev in počitka, torej ni, zato je zavarovanje s cepljenjem še najboljšo. Cepiti se je treba dvakrat v mesecu dni. Letos bo to veljalo okrog 80 dinarjev. A. A.

Krvodajalska proslava

V sredo, 16. tega meseca bo ob 13. uri v mali dvorani Cankarjevega doma proslava ob 30-letnici prostovoljnega in anonimnega krvodajalstva. Pokrovitelja te prireditve sta občinski sindikalni svet in izvršni svet skupščine občine Center.

Ob tej priložnosti bodo 33 organizacijam združenega dela in ustanovam podelili plakete za izjemni prispevek pri organizaciji krvodajalskih akcij; 21 organizatorjev krvodajalskih akcij bo dobilo znake. Posebna priznanja bo dobilo kar 180 posameznikov, ki so darovali kri petindvajsetkrat ali večkrat.

Prireditev je pripravila občinska organizacija Rdečega križa občine Center. V priložnostnem kulturnem programu bo sodeloval mešani pevski zbor pediatrične klinike, nonet ortopedske klinike in dve kitaristi. M. P.

PROSLAVILI SMO VII. TEDEN UPOKOJENCEV

Upokojska pesem na poti v neznano

V društvu upokojencev Ljubljana Poljane smo si izbrali za teden upokojencev tiste dni, ko imamo tudi krajevni praznik: od 10. do 15. oktobra.

Za 10-letno delovanje društva na Poljanah smo prejeli »Plaketo Krajevne skupnosti Poljane«. Teden smo začeli s športnim tekmovanjem: v šahu se je 5 članov pomerilo z učenci višjih razredov osnovne šole Tone Tomšič. Na našem novem balinišču je bil balinarski turnir, kjer so tekmovali ekipe DU Tabor, Stari Vodmat, Poljane in krajani Poljan. Zmagovalci so bili člani ekipe krajani Poljan.

V petek, 14. oktobra so se zbrali v Ljudski kuhinji naši člani, ki so stari 80 ali več let. Vabilu na srečanje se je odzvalo 25 članov in članic.

V soboto sta krenila dva Kompasova avtobusa, polna naših upokojencev na celodnevni izlet v neznano. Kmalu po pozdravu v verzih so izletniki prvič zapeli »našo upokojsko pesem«, ki jo je uglasbil naš član Stanko Prek na besedilo članice našega odbora Mire Mihelič. Po ogledu Predjamskega gradu in Socerba smo se ustavili v Dragonjah. Tu so nas prijazno sprejeli gospodar Gvido Mahnič, njegova žena in harmonikar v narodni noši. Sprostili smo se v prijetnem okolju, ob dobri jedi in pijači, pa tudi muzika in ples nista manjkala.

Še enkrat smo se srečali: 66 naših članov je dobilo brezplačno vstopnico za »Prodano nevesto« v Operi. S to predstavo je upokojence razveselila občinska Zveza društev upokojencev Ljubljana Center skupno z občinsko zvezo sindikatov.

Skupinska slika upokojencev na enem od svojih številnih izletov